

Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [153-5572](#), i. k. 1041010ISTA0IX-2453

Nauja redakcija nuo 2017-10-01:

Nr. [XIII-581](#), 2017-06-30, paskelbta TAR 2017-07-13, i. k. 2017-12166

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS ĮSTATYMAS

2004 m. rugsėjo 28 d. Nr. IX-2453
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) teisinį statusą, valdymą, uždavinius, funkcijas, teises ir finansavimą.

2 straipsnis. Paveldo komisijos teisinė padėtis

1. Paveldo komisija yra Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas), Lietuvos Respublikos Prezidento (toliau – Respublikos Prezidentas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ekspertė ir patarėja valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos, jos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimais. Komisija atskaitinga Seimui.

2. Paveldo komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais, šiuo ir kitais įstatymais, Paveldo komisijos patvirtintais Valstybinės kultūros paveldo komisijos nuostatais ir kitais norminiais teisės aktais.

3. Paveldo komisija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu ir sąskaitą banke.

4. Paveldo komisijos buveinė yra Vilniuje. Patalpas Paveldo komisijai suteikia Vyriausybė.

3 straipsnis. Paveldo komisijos veiklos principai

1. Paveldo komisijos veiklos kryptis ir uždavinius lemia svarbūs visuomenės gerovės, kultūros pažangos ir valstybės poreikiai.

2. Paveldo komisija siekia kultūros paveldo integralumo su kitomis politikos valdymo sritimis taip užtikrinant kompleksišką jo pažinimą, išsaugojimą, atskleidimą ir perdavimą ateities kartoms.

3. Paveldo komisija veiklą grindžia pagarbos žmogui ir valstybei, teisėtumo, nešališkumo, politinio neutralumo, nepriklausomumo ir kitais teisinės valstybės principais ir nacionalinio saugumo pagrindais.

4 straipsnis. Paveldo komisijos sudėtis ir sudarymo tvarka

1. Paveldo komisiją sudaro 12 narių: 2 narius skiria ir atleidžia Respublikos Prezidentas, 4 narius – Seimas Seimo Kultūros komiteto (toliau – Kultūros komitetas) teikimu, 4 narius – Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Lietuvos Respublikos kultūros ministro teikimu, 2 narius renka ir atšaukia įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos asociacijos, kurių veikla susijusi su kultūros paveldo paieška, saugojimu ir propagavimu. Skiriant Paveldo komisijos narius, gali būti atsižvelgiama į skirtingų kultūros paveldo apsaugos specialistų poreikį Paveldo komisijoje. Paveldo komisijos nariu gali būti skiriamas nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir 5 metų darbo patirtį kultūros paveldo apsaugos srityje. Kriterijai, kuriais remiantis asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, taikomi tokie patys, kokie yra nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams.

2. Paveldo komisijos nario kadencija – 4 metai. Pasibaigus Paveldo komisijos narių kadencijai, Paveldo komisijos nariai pareigas eina tol, kol į jas šio įstatymo nustatyta tvarka paskiriami nauji asmenys. Tas pats asmuo Paveldo komisijos nariu gali būti ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Paveldo komisijos narys yra valstybės pareigūnas.

3. Paveldo komisijos nariai iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asociacijų renkami vadovaujantis Seimo patvirtintuose Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių iš asociacijų rinkimo nuostatuose nustatyta tvarka.

4. Paveldo komisijai vadovauja pirmininkas. Paveldo komisijos pirmininką Kultūros komiteto teikimu iš Paveldo komisijos narių 4 metams skiria ir atleidžia Seimas. Paveldo komisijos pirmininko kandidatūrą Kultūros komitetui teikia Paveldo komisija likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki Paveldo komisijos pirmininko kadencijos pabaigos. Pasibaigus Paveldo komisijos pirmininko kadencijai, Paveldo komisijos pirmininkas eina pareigas tol, kol į jas šio įstatymo nustatyta tvarka paskiriamas naujas asmuo. Tas pats asmuo Paveldo komisijos pirmininku gali būti ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

5. Paveldo komisijos pirmininkas turi pavaduotoją. Jį Paveldo komisijos pirmininko teikimu skiria ir atleidžia Paveldo komisija iš savo narių. Paveldo komisijos pirmininkas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paskyrimo teikia Paveldo komisijos pirmininko pavaduotojo kandidatūrą Paveldo komisijai. Paveldo komisijos pirmininko pavaduotojo kandidatūrai turi pritarti dauguma Paveldo komisijos narių.

6. Paveldo komisijos pirmininkas ir (ar) jo pavaduotojas gali būti atšaukti iš pareigų, jeigu jie atsisako jas eiti ar pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą nebegali eiti šių pareigų arba Paveldo komisijos narių motyvuotu sprendimu, jeigu už jį balsavo dauguma Paveldo komisijos narių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-3119](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20203

7. Jeigu pasibaigus Paveldo komisijos pirmininko kadencijai jis nėra paskiriamas kitai kadencijai ir per 2 mėnesių terminą nepradedą eiti valstybės pareigūno ar valstybės tarnautojo pareigų, jam išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Paveldo komisijos pirmininko įgaliojimams nutrūkus, kai jis pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą nebegali eiti savo pareigų, jam išmokama 3 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Paveldo komisijos pirmininkui mirus, jo šeimos nariams (sutuoktiniui, partneriui, sugyventiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams)) išmokama 3 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka. Šioje dalyje nurodytos išmokos mokamos iš Paveldo komisijai skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-3119](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20203

5 straipsnis. Paveldo komisijos uždaviniai ir funkcijos

1. Paveldo komisijos uždaviniai:

1) dalyvauti rengiant kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją reglamentuojančių teisės aktų projektus ir stebėti, kaip jie įgyvendinami;

2) teikti išvadas Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai (toliau – Kultūros ministerija), Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas), savivaldybių institucijoms, įstaigoms, kitoms valstybės institucijoms dėl kultūros paveldo apsaugos ir būklės;

3) aktualizuoti kultūros paveldą visuomenėje;

4) vertinti UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo objektų Lietuvoje būklės ataskaitas;

5) bendradarbiauti su Lietuvos ir tarptautinėmis institucijomis sprendžiant aktualias kultūros paveldo problemas.

2. Paveldo komisija, įgyvendindama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

1) konsultuoja ir (ar) teikia siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui, savivaldybių institucijoms, įstaigoms, kitoms valstybės institucijoms kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos formavimo ir jų gyvendinimo klausimais;

2) rengia įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kultūros paveldo apsauga, projektus ir teikia išvadas ir siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui ir kitoms valstybės institucijoms dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kultūros paveldo apsaugą, projektų;

3) teikia išvadas ir siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei dėl kultūros paveldo apsaugos institucijų veiklos ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimo;

4) teikia išvadas Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui, savivaldybių institucijoms, kitoms valstybės institucijoms dėl kultūros paveldo apsaugos strategijos įgyvendinimo ir prioritetinio finansavimo;

5) teikia siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, susijusių su kultūros paveldo apsauga, pasirašymo, ratifikavimo ir denonsavimo;

6) analizuoja ir vertina kultūros paveldo apsaugos tendencijas, jų ryšį su valstybės vykdoma kitų valdymo sričių politika;

7) vertina ir teikia išvadas dėl kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos įgyvendinimo programų ir dėl biudžeto lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai, panaudojimo;

8) vertina kultūros paveldo apsaugos valstybinio administravimo funkcijas atliekančios institucijos metines veiklos ataskaitas ir savivaldybių institucijų, įstaigų veiklą kultūros paveldo apsaugos požiūriu;

9) svarsto ir aprobuoja siūlymus kultūros paveldo objektus ar vietas skelbti kultūros paminklais ar panaikinti jų apsaugą;

10) svarsto ir aprobuoja siūlymus nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektus ir vietas, kurie neskelbiami kultūros paminklais, skelbti valstybės saugomais ar panaikinti jų apsaugą;

11) svarsto ir aprobuoja siūlymus kilnojamąsias kultūros vertybes įrašyti į Kultūros vertybių registrą ar išbraukti iš jo;

12) bendradarbiauja su kitų valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos klausimais;

13) svarsto visuomenės keliamus klausimus dėl kultūros paveldo apsaugos;

14) teikia visuomenei informaciją apie Paveldo komisijos veiklą;

15) atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Paveldo komisijos teisės

1. Paveldo komisija turi teisę:

1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, kultūros paveldo objektų valdytojų, kitų fizinių ir juridinių asmenų informaciją apie kultūros paveldą;

2) lankyti, apžiūrėti, fiksuoti kultūros vertybes ir daiktus, kurie gali turėti vertingųjų savybių;

3) dalyvauti pagal kompetenciją valstybės ir savivaldybių institucijų posėdžiuose, konferencijose ir pasitarimuose, kuriuose svarstomi kultūros paveldo apsaugos klausimai, teikti pasiūlymus, kaip spręsti šiuos klausimus;

4) sudaryti pakomises, nuolatinės, laikinąsias komisijas ir darbo grupes kultūros paveldo apsaugos problemoms nagrinėti;

5) leisti leidinius, organizuoti konferencijas kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos klausimais.

2. Jeigu Paveldo komisijos narys be pateisinamos priežasties nedalyvavo trijuose posėdžiuose iš eilės arba praleido daugiau nei pusę vykusių posėdžių per metus, Paveldo komisija gali priimti sprendimą kreiptis į šį narį rinkusią ar skyrusią instituciją dėl jo atšaukimo.

7 straipsnis. Paveldo komisijos darbo organizavimas

1. Paveldo komisijos įgaliojimų sričiai priklausantys klausimai svarstomi ir sprendžiami Paveldo komisijos posėdžiuose.

2. Eiliniai Paveldo komisijos posėdžiai vyksta kartą per mėnesį.

3. Paveldo komisija priima sprendimus ir nutarimus, juos pasirašo Paveldo komisijos pirmininkas.

4. Kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos problemas Paveldo komisija sprendžia posėdyje, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Paveldo komisijos narių, ir sprendimus priima ne mažiau kaip 2/3 dalyvaujančių narių balsais.

5. Kitais klausimais priimami nutarimai paprasta balsų dauguma, kai posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 Paveldo komisijos narių.

6. Paveldo komisijos sprendimai ir nutarimai oficialiai skelbiami Teisės aktų registre, taip pat skelbiami Paveldo komisijos interneto svetainėje.

7. Paveldo komisija turi administraciją. Ji veikia pagal Paveldo komisijos patvirtintus administracijos nuostatus.

8. Administracija:

1) aptarnauja Paveldo komisijos, pakomisių, nuolatinių, laikinųjų komisijų ir darbo grupių veiklą;

2) rengia Paveldo komisijos dokumentų projektus ir kitą medžiagą;

3) renka informaciją apie kultūros paveldo apsaugos problemas.

9. Administracijai vadovauja, valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas (darbą) ir atleidžia iš jų (jo) Paveldo komisijos pirmininkas.

8 straipsnis. Paveldo komisijos pirmininkas

1. Paveldo komisijos pirmininkas:

- 1) organizuoja Paveldo komisijos darbą, valdo biudžeto asignavimus, atsako už lėšų, gautų iš valstybės biudžeto, tinkamą panaudojimą;
- 2) atsako už tai, kad Paveldo komisija atliktų jai pavestas funkcijas, darbus;
- 3) atstovauja Paveldo komisijai;
- 4) teikia Paveldo komisijai tvirtinti jos išlaidų sąmatą, administracijos struktūrą ir pareigybių sąrašus;
- 5) kiekvienais metais iki kovo 1 dienos pateikia Seimui Paveldo komisijos veiklos ataskaitą;
- 6) kas dveji metai teikia pranešimą Seimui apie kultūros paveldo apsaugos raidą, būklę ir pažangą.

2. Paveldo komisijos pirmininkas negali dirbti verslo, komercijos ar kitose įstaigose, įmonėse ar organizacijose, negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus darbo užmokestį, nustatytą pagal einamas pareigas, užmokestį už mokslinį bei pedagoginį darbą ir autorinį atlyginimą už kūrybinę veiklą, taip pat užmokestį už dalyvavimą Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamuose arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektuose, kuriuose vykdoma pedagoginė ar kūrybinė veikla.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-3119](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20203

9 straipsnis. Paveldo komisijos nario pareigos ir teisės

1. Paveldo komisijos nario pareigos:

- 1) dalyvauti Paveldo komisijos posėdžiuose;
- 2) dalyvauti rengiant Paveldo komisijos sprendimų ir nutarimų projektus;
- 3) Paveldo komisijos pirmininko pavedimu rengti medžiagą Paveldo komisijos posėdžiams.

2. Paveldo komisijos narys turi teisę:

- 1) nekliudomas patekti į kultūros paveldo objektus;
- 2) siūlyti sušaukti neeilinį Paveldo komisijos posėdį;
- 3) siūlyti įrašyti į Paveldo komisijos posėdžio darbotvarkę papildomą klausimą.

10 straipsnis. Paveldo komisijos lėšos

1. Paveldo komisijos veiklos finansavimo šaltiniai: valstybės biudžeto asignavimai, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos, Lietuvos Respublikos, tarptautinių ir užsienio fondų bei organizacijų lėšos ir kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Paveldo komisijos lėšos naudojamos Paveldo komisijos uždaviniams įgyvendinti, Paveldo komisijos narių ir ekspertų darbui apmokėti, administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio, leidybos ir ūkio išlaidoms.

3. Paveldo komisijos lėšos naudojamos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Paveldo komisijos finansinę veiklą kontroliuoja įstatymų nustatytos institucijos.

11 straipsnis. Paveldo komisijos pertvarkymas, reorganizavimas, likvidavimas

Paveldo komisija pertvarkoma, reorganizuojama ar likviduojama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-2355](#), 2016-05-17, paskelbta TAR 2016-05-24, i. k. 2016-13916
Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 3 straipsnio pakeitimo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-114](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29765
Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 3 straipsnio pakeitimo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-581](#), 2017-06-30, paskelbta TAR 2017-07-13, i. k. 2017-12166
Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 pakeitimo įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-3119](#), 2024-11-12, paskelbta TAR 2024-11-20, i. k. 2024-20203
Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas